

стимули для включення молодих в суспільні процеси;

– комплексні дослідження, спрямовані на моніторинг підтримки молоді, яка проживає в різних регіонах.

Все це обґрунтовує необхідність пошуку нової моделі управління ДМП на рівні конкретного регіону з метою забезпечення соціальної безпеки молоді, що в свою чергу забезпечить соціальне, культурне і економічне відтворення і розвиток країни не тільки сьогодні, але і в майбутньому.

Список використаних джерел

1. Про загальні засади державної молодіжної політики в Україні : Закон України від 03.03.2006. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2859-12#Text>

2. Офіційний сайт Міністерства молоді та спорту України. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://dsmsu.gov.ua/index/ua>

3. Слущкий Б. Г., Оганян К. М., Шестаков В. П. Проблемы социальной работы с молодежью. Опыт комплексного междисциплинарного исследования : учеб. пособие. СПб. : Изд-во СПбГИСЭ, 2002.

Леся МУКОСЕЄВА

Завідувачка відділу молодіжної роботи

Державного інституту сімейної та молодіжної політики

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УЧАСТІ МОЛОДІ В ЖИТТІ ГРОМАДИ ЧЕРЕЗ СОЦІАЛЬНЕ КАРТУВАННЯ: НА ПРИКЛАДІ ІНІЦІАТИВИ «СЄВЕР ЗМІН» (М. СЄВЄРОДОНЕЦЬК, ЛУГАНСЬКА ОБЛАСТЬ)

Важливою ціннісною складовою молодіжної роботи та молодіжної політики України є активна участь молоді в процесах прийняття рішень й впливу на життя своєї громади. Одним із таких нових підходів в роботі є соціальне картування.

Соціальне картування має більш ніж столітню історію. Перші соціальні карти з'явилися в кінці XIX століття. Одним з перших дослідників, який використовував метод картування для відображення соціальних проблем і соціальної інформації в просторовому контексті, був соціальний топограф Чарльз Бут, який зробив «карти бідності» Лондона (1889 рік). Наступними стали американські дослідники на чолі з Джейн Адамс, які опублікували карти умов проживання в кварталах бідних мігрантів одного з міських районів Чикаго (документи і карти Халл-Хауса, 1895 рік).

В Україні соціальне картування набуває все більшої популярності та актуальності, оскільки цей метод візуалізує інформацію, зібрану з різних джерел та наочно демонструє проблемні зони, можливості та переваги тієї чи іншої ситуації. Соціальні карти складають за різними тематиками, зокрема картування громади, небезпечних зон певного населеного пункту, потреби різних груп населення тощо. Карти стають невід'ємною частиною різних проектів розвитку, їх використання постійно зростає.

Як приклад використання такого методу соціальної роботи з молоддю, пропонуємо концепцію соціального картування, яка була адаптована під конкретний запит та ресурсну групу молоді¹ для аналізу молодіжної інфраструктури Сєверодонецька з назвою «Сєвер Змін».

Ініціатива «Сєвер Змін» розпочала свою реалізацію у серпні 2019 року спільно Громадською організацією «Театр для діалогу» (з 2020 року – ГО «Театр змін») у співпраці з Асоціацією молодіжних центрів України, ГО «Мережа відповідальних» та партнерстві з Благодійним фондом «Карітас Сєверодонецьк» в рамках проекту «Зміцнення потенціалу громадянського суспільства задля ненасильницької трансформації конфліктів в місцевих громадах» підтриманий KURVE Wustrow – Centre for Training and Networking in Nonviolent Action.

¹ Ресурсна група відрізняється від цільової групи, оскільки ми сприймаємо її як суб'єкт та джерело знань, практик та досвіду місцевого контексту і яка визначає рамку взаємодії

Передумовами створення ініціативи «Севєр Змін» стало опитування молоді, проведене у 2018 р. та проведена стратегічна сесія з органами влади у травні 2019 року, яке було проведене восени 2018 року учасниками тренінгу «Відкрита молодіжна робота» і стосувалося проблем та потреб молоді м. Северодонецька з метою покращення місцевої молодіжної політики та внесення змін до міської цільової програми «Молодь Северодонецька». В опитуванні взяли участь студенти всіх професійних освітніх закладів, коледжів та Східноукраїнського Національного університету імені Володимира Даля: 300 дівчат і хлопців усіх спеціальностей та курсів.

За результатами опитування (Мукосєєва, 2018) [1] виявилось, що є великий розрив між тим, які молодь знає заклади в місті та тим, які відвідує; що саме є в наявності й пропонується профільними установами по роботі з молоддю. Дані проблеми були представлені громадськості, проведено дводенне стратегічне планування із зацікавленими представниками молоді, молодіжної ради Северодонецька, відділу молоді та спорту, депутатами та громадськими активістами. Під час обговорення результатів виникла ідея дослідити об'єкти молодіжної інфраструктури силами самої молоді. Завдяки цьому, вони відвідали місця молодіжних активностей, оцінили їх роботу, зробили фото, а також нанесли дані на Google-мапу, дослідивши рідне місто за допомогою такого інструменту, як соціальне картування. У даному проєкті метою картування було запустити процеси змін у місті разом з молоддю, створити запит на односторонній, знання, навички та ресурси, робити зміни реальністю.

Участь безпосередньо молодих людей під час збору інформації, планування та розвитку ініціативи, стала ключовим елементом її реалізації, яка працює за принципом «Нічого для нас та про нас без нас». Молодь виступила не лише ресурсом, але й партнером проєкту. Результатом для молоді є:

– *вектор розвитку*: навчання впливати, аналізувати спільно обговорювати та втілювати зміни, сприяння активізації, отримання досвіду та

створення простору для озвучення власного бачення розвитку та діяльності тих закладів, які надають послуги для молоді, це можливість відчувати власну відповідальність за зміни, яких ти хочеш досягти;

– *вектор послуг*: надання ефективних послуг через дослідження потреб аудиторії, створення молодіжної інфраструктури, яка відповідає потребам молоді та задовольняє їхні інтереси, є джерелом та носієм знань і досвіду, робить оцінку молодіжних об'єктів та бути включена в прийняття рішень на рівних;

– *вектор демократичного розвитку*: зацікавлена громадськість у спільних темах.

– *вектор прав людини*: діти та молодь мають право брати участь та бути почутими в питаннях, які їх стосуються безпосередньо;

– *вектор розвитку громади*: більш почуватися прийнятою як повноцінний член громади, разом з громадою розвивається в безпечніших, комфортніших та креативніших умовах [2].

У даному проєкті для волонтерів ініціативи «Сєвер Змін» важливо провести консультації відповідальних структур міської влади щодо планування заходів, мати доступ до інформації та безпеку, підтримку їх фінансування в рамках наявних міських програм, а також активне залучення молодих людей до процесу розробки таких програм в подальшому та для забезпечення реального впливу молоді на політики міста.

Отже, даний підхід ефективний у молодіжній роботі в громадах та сприяє забезпеченню реального впливу молоді на життя громади.

Список використаних джерел

1. Мукосєєва Л. П. Аналіз опитування щодо потреб студентської молоді Сєверодонецька. АМЦ, 2018 р. URL: <https://youthcenters.net.ua/analiz-potreb-studentskoi-molodi-mista-severodenetsk/>

2. Tomi Kiilakoski, Concept and Principles of youth participation, Finish Youth Research Network. 2019. URL: https://pjp-eu.coe.int/documents/42128013/52478520/Concepts+and+principles_youth+participation+T+Kiilakoski.pdf/15576eb1-90a9-7463-19ae-2e5de9614cb0

Тетяна НЕСВАТ

*аспірантка кафедри державного управління
та місцевого самоврядування ДРІДУ НАДУ*

ВПЛИВ НЕФОРМАЛЬНОЇ ОСВІТИ НА РОЗВИТОК ДЕРЖАВНОЇ МОЛОДІЖНОЇ ПОЛІТИКИ

Сучасна молодіжна політика в Європі та Україні стикається з багатьма проблемами, пов'язаними з різними наслідками глобалізаційних змін та багатофакторного характеру повсякденного життя молоді, що істотно впливає на розробку державних та міських програм з реалізації молодіжної політики. Підвищення ефективності підготовки і впровадження програм розвитку молоді залежить від активності залучення молодих громадян до прийняття рішення, впровадження нормативно-правових документів та їх моніторингу.

Знання, вміння та навички молоді про партисипативні демократичні процеси є результатом інформаційних кампаній, які проводять молодіжні працівники серед учасників молодіжного руху під час неформальних освітніх заходів, які є дуже гнучкі, а це відповідає вимогам часу. Висновки дослідників щодо такого виду навчальних практик підтверджують позитивний прогноз стосовно перспективи їх практичного застосування. В умовах конкуренції представників неформальної освіти, з'являються нові форми роботи з використанням електронних ресурсів, підвищується якість пропонованих молодим людям навчальних послуг.

Найчастіше неформальну освіту з різних напрямків, молодь отримує у молодіжних центрах, куди запрошуються фахівці, які взаємодіють з молодими громадянами у рамках молодіжної роботи та які, викликають у